

CONVENCIÓ SUS ES DRETS DER ENFANT

*Adoptada pera Assemblada
Generau des Nacions Unides,
eth 20 de noveme de 1989*

CONVENCION SUS ES DRETS DER ENFANT

Adoptada pera Assemblada
Generau des Nacions Unides,
eth 20 de noveme de 1989

Conselh Generau d'Aran

© Unicef Catalunya

Traducción: Oficina de Foment e Ensenhament
der Aranés deth Consell Generau d'Aran

Dessenh: Alèxia Grustan.

Depòsit legau: L-1067-05

I.S.B.N: 84-89940-80-0

Viuem ua epòca de cambis pregonds e accelerats. J'a un increment dera libertat e es referents etics son cambiables. Ara s'accèpten actuacions e causes que hè uns ans èren refusades pera societat. Açaò vò díder que cau trebalhar mès er exercici dera responsabilitat enes mainatges e enes joeni e tanben cau protegir mès es sòns drets entà evitar que siguen objècte d'abusi circomstancials e sociaus de tot tipe. Ei en aguest esperit de proteccion qu'eth Consellh Generau collabòre ena promocion e difusion dera convencion sus es drets der enfant. Que siguen respectats coma cau serà trebalh de toti.

Carlos Barrera Sánchez

Sindic d'Aran

Ei ua vertadèra satisfaccion qu'eth Magnific Sindic d'Aran, Sr. Carlos Barrera Sánchez, age decidit hèr a tradusir era Convención sobre los Derechos del Niño en aranés. Aguesta Convencion siguec aprovada per aclamacion pera Asamblea General de las Naciones Unidas en 1.989 e entrèc en vigor en 1.990. Ei era "Carta Magna" entà protegir es drets des mainatges e mainades deth mon. Ei eth tractat des drets umans mès àmpliament ratificat en mon e qu'a demostrat ja enes darrérs quinze ans, eth sòn valor coma referéncia obligada en tot aquerò qu'englòbe es drets des enfants deth mon.

Coma ben ditz eth Senhor Barrera, que se respècten e apliquen es drets, ei un treball de toti, per tant, felicitam de nau aguesta magnifica iniciativa deth Conselh Generau d'Aran de distribuir aguest document a totes es familhes dera Val d'Aran e demoram que permete iniciar un dialòg entre pares e hilhs entà qu'atau toti agen consciéncia des sòns drets e es sues responsabilitats e les complisquen.

Ua atenta e corau salutacion,

Victor Soler-Sala
Presidente UNICEF-Comitè de Catalunya
Aribau 46 · 08011 Barcelona
Tel: (34) 93 451 56 74 · Fax: (34) 93 453 15 65
E-mail: vsoler-sala@unicef.es · Web: www.unicef.es

Entà toti es enfants
salut, educacion, igualtat, protecccion,
atau auançarà era umanitat

PROLÒG D'UNICEF COMITÈ DE CATALONHA

Planvengudi e planvengudes ara Convencion sus es Drets der infant.

Des dera UNICEF vos arregraïm eth vòste interès entà conéisher aguest document, qu'ei actuauament eth referent mès subgerssent en defensa dera protecccion ara infantesa en mon.

En document qu'ara auetz enes mans auem volut hèr quauquarren mès que reproducir eth tèxte des articles pr'amor que comprenem que son accesibles des des mès diuèrses hònts e auem volut ahíger era nòsta enguarda particulara sus quauqu'uns des aspèctes que, sus eth tèxte legau, dilhèu pòden resultar heiredi o enquia pòc clars.

En un moment de cambis acceleradi, tecnologics e sociaus, de movements demografics e guèrres reaus e menaçaires, aguesti articles se mòstren encertadi e ponhenti pr'amor que calen mès que jamès. Mès, entà començar, cau qu'aqueri que son mès implicadi, es mainatges e es mainades, e aqueri sus qui requè era sua education, siguen dubèrti a coneisher-la, ensenhar-la e aplicar-la.

Ei aguesta ua edicion dera Convencion hèta en tot pensar enes educadors-docents, pairs e mairs-e especialment entàs mainatges e mainates que vien tara UNICEF en tot

cercar informacion sus es sòns drets. En tot seguir es pròpies recomanacions dera Convencion, vos liuram ua publicacion ellaborada damb especiau illusion pr'amor de hèr-la entenedora e motivadora entàs mainatges e mainades que descurbissen es sòns drets per prumèr còp. Pr'amor d'açò tanben vos auem ahigut ues pages finau a on es mèstres pòden trapar idies especificues entàs classes e enquia un petit fèst d'avaloracion entàs mainatges e mainades. Volem qu'era Convencion entre enes vòstes vides, enes vòstes cases, enes vòstes escòles e enes vòsti espirits. Que la defensetz e i pensetz quan ua situacion pogue representar ua volheracion de quinsevolh d'aguesti drets qu'ara liegeratz e compreneratz melhor. S'ei atau, seram contenti e auram contribusit a que toti e totes sigam conscienti de qu'era infantesa ei un des bens mès valerosi qu'auem, eth nòste eretatge e legat e eth nòste futur. Protegim es infants daram eth prumèr pas entà auer suenh de nosati madeishi e dera civilizacion que ne formam part.

Es protocòls anèxi ara Convencion

Totun, volem nomenyar que, posteriorament ara Convencion sus es drets deth Mainatge i existissen dus anèxi, es Protocòls Facultatius qu'entreren en vigor eth 18 de gèr deth 2002 e que desenvolopen de forma detallada, per un canton, es Drets en relacion ara venda d'infants, era prostitucion mainadenca e er usatge d'infants ena pornografia, e d'un autre, era participacion des infants en conflictes armats. Aguesti tèxti tanben vos pòden èster utils se trebalhatz aguest tèma en pregondor.

Qui ei era UNICEF?

Fin finau, volem esclarir-vos qui èm e perqué mos pertòque de dar a conéisher e defensar era Convencion sus es drets der Infant.

Era UNICEF ei eth Hons des Nacions Unides entara infantesa. Ei er unic organisme des sistèma des Nacions Unides dedicat exclusiuament ara infantesa. Se creèc en 1946 pr'amor de respóner, iniciaument, as besonhs dera infantesa, en Euròpa, dempués dera Dusau Guèrra Mondiau. Eth sòn prètzhet ei de prebotjar era protecccion des drets der infant en toti es païsi deth mon e acréisher es sues oportunitats, pr'amor que poguen desenvolopar eth sòn potenciu.

Qué hè era UNICEF en Estat Espanhòu?

Eth Comitè espanhòu dera UNICEF ei un des 37 comitès nacionaus d'UNICEF en mon. Trebalhe entà qu'era opinion publica prengue consciéncia en favor des drets der infant e des besonhs dera infantesa, autant enes païsi en en desenvolopament coma en Estat Espanhòu. Tanben recapte hons pr'amor de finançar es programes dera organizacion adreçadi as infants.

PREAMBUL

Es Estats parts ena presenta Convencion.

En tot considerar que, cossent damb es principis proclamadi ena Carta des Nacions Unides, eth reconeishement dera dignitat inherenta a toti es membres dera familha humana, e tamben qu'era egalitat e eth caractèr inalienable des sòns drets son eth fondament dera libertat, dera justicia e dera patz en mon.

En tot tier present eth hèt qu'es pòbles des Nacions Unides an proclamat un còp mès, ena Carta, era sua fe enes drets fundamentaus der òme e ena dignitat e eth valor dera persona humana, e qu'an decidit d'afavorir eth progrès sociau e instaurar melhors condicions de vida en ua màger libertat.

En tot reconéisher qu'es Nacions Unides, ena Declaracion Universau des Drets Umans e enes Pactes Internacionaus relatius as drets umans, an proclamat e an acordat que toti podem hèr a valer toti es drets e totes es libertats que se i anóncien sense cap sòrta de distincion, especiaument, per motiu de raça, de color, de sexe, de lengua, de religion, d'opinion politica o de quinsevolh auta sòrta, d'origen nacionau o sociau, de situacion economica, de neishement o de quinsevolh auta situacion.

En tot rebrembar que, ena Declaracion Universau des Drets Umans, es Nacions Unides an proclamat qu'era infantesa

a dret a ua ajuda e a ua assisténcia especiaus.

Convençudi qu'era familha, unitat fondamentau dera societat e entorn naturau entath creishement e eth benestar de toti es sòns membres, e en concret des infants, a de recéber era proteccion e era assisténcia de besonh pr'amor de poder assomir plament eth sòn ròtle ena comunautat.

En tot reconéisher qu'er infant, entath desenvolapament armoniós dera sua personalitat, a de créisher en sen d'ua familha, en un ambient de jòia, d'amor e de comprension.

En tot considerar qu'ei de besonh premanir plament er infant entà qu'age ua vida independenta ena societat, e èster educat en esprit des ideaus proclamadi ena Carta des Nacions Unides, e, en particular, en un esprit de patz, de dignitat, de tolerància, de libertat, e egalitat e de solidaritat.

Drets e articles

Es Drets der infant sigueren proclamadi er an 1959 e sigueren es precorsors dera Convencion, qu'ei un tèxte mès long e format per 54 articles, aprovat eth 20 de noveme de 1989, se poderie díder qu'es Drets son ua version fòrça redusida dera Convencion, mès que mèrquen es èishi de trebalh posterior. Era Convencion ei un pas endeuant qu'implique eth compromís des estats signants en tèmes definits de forma fòrça concreta.

Qué ei era Convencion

Ei eth document frut der acòrd internacionau entre toti es païsi deth

mon, excèpte dus, pr'amor de protegir era infantesa deth mon. Era premissa principau ei considerar es infants uns èsters umans damb uns besonhs específics e ua màger vulnerabilitat.

Per qué ei de besonh

Eth desenvolapament des infants ei important entà quinsevolh societat, mès, totun açò, ena màger part des societats, manquen estructures juridiques que tracten de manera específica es sòns drets. Es infants son es individus mès vulnerables as condicions de vida, non pòden defensar-se per eri madeishi ne an influéncia politica o poder economic e son mens protegidi deuant dera espleita e deth mastractament.

Era infantesa, ua semençalha entath futur

De bèra forma, çò que hèn es païsi, en signar era Convencion, ei reconéisher eth valor deth benestar dera infantesa coma requisit indispensable entà un futur melhor entara umanitat. Er infant d'aué ei er adult de deman, e ei un patrimoni dera societat ena quau viu e era possibilitat de progrès uman.

En tot tier present qu'eth besonh d'autrejar ua proteccion especiau ar infant siguec anunciada ena Declaracion de Ginèbra de 1924 sus es Drets der Infant adoptada pera Assamblea Generau, eth 20 de noveme de 1959, e qu'a estat reconeishuda ena Declaracion Universau des Drets Umans, en Pacte Internacionau tanhent as Drets Civius e Politics (particularament enes articles 23 e 24), en Pacte Internacionau sus es Drets Economics, Sociaus e Culturaus (particularament, en article 10) e enes

estatuts e esturments pertinenti des organismes especializadi e des organizacions internacionaus que s'encueden deth benestar der infant, En tot tier present que, atau coma s'indique ena Declaracion des Drets der Infant, "Er infant, pr'amor dera sua manca de maduresa fisica e intellectua, a de besonh ua proteccion e uns suenhs especiaus, atau coma ua proteccion juridica appropriada autant abantes coma dempus deth neishement",

En tot rebrembar es disposicions dera Declaracion sus es principis sociaus e juridics que tanhen ara proteccion e a ath benestar des infants damb especiau referéncia ara adopcion e ath plaçament en familhes d'acuelhuda, a escala nacionau e internacionau, der Ensems des Règles mendres des Nacions Unides tanhentes ara administracion dera justicia de menors (Règles de Beijing), e dera

Declaracion sus era proteccion des hemnes e des infants en estats d'emergéncia e de conflictes armats,

En tot reconéisher qu'en toti es païsi deth mon i a infants que viuen en condicions particularament dificiles, e qu'ei de besonh autrejar ad aguesti infants ua atencion particulara,

En tot tier degudament en compade era importància des tradicions e es valors culturaus de cada poble ena proteccion e eth desenvolopament armoniós der infant,

En tot reconéisher era importància dera cooperacion internacionau entara melhora des condicions de vida des infants en toti es païsi, e en particular enes païsi en via de desenvolopament,

An convengut çò que seguís:

PRUMÈRA PART

Article 1

As efèctes dera presenta Convencion, per infant se compren tot èster uman menor de dètz-e-uelt ans, exceptat que, en vertut dera legislacion que li sigue aplicabla, artenhe era majoritat d'edat abantes.

Article 2

1. Es Estats parts respectaràn es drets que s'anóncien ena presenta Convencion e garantiràn era sua aplicacion a quinsevolh infant que depengue dera sua jurisdiccion, sense cap sòrta de distincion, independentament dera raça, eth color, eth sexe, era lengua, era religion, era opinion politica o d'auta sòrta, er origen nacionau, etnic o sociau, era situacion economica, es empediments fisics, eth neishement o quinsevolh auta condicion der infant, des sòns pairs o des sòns representants legaus.

2. Es Estats parts preneràn totes es mesures que cau entà qu'er infant sigue efectiuamenti protegit contra totes es formes de discriminacion o de sancion motivades pera condicion, es activitats, es opinions

declarades o es conviccions des sòns pairs, des sòns representants legaus, o des membres dera sua familha.

Article 3

1. En totes es mesures qu'afècten es infants, prenudes per institucions publiques o privades de benestar sociau, tribunaus, autoritats administratiuas o òrgans legislatius, ua consideracion subergessenta serà er interès superior der infant.

2. Es Estats parts se comprometen a garantir ar infant era proteccion e es suenhos de besonh entath són benestar, en tot tier en compde es drets e es deuers des sòns pairs, des sòns tutors o de quinsevolh auta persona que legaument ne sigue responsabla, e ad aguest efècte preneràn totes es mesures legislatiues e administratiues que cau.

3. Es Estats parts s'asseguraràn qu'es institucions, es servicis e es establiments encargadi dera atencion o era proteccion des infants complisquen es normes estableides pes autoritats competentes, particularament en

ambit dera seguretat e dera salut e en tot ciò que tanh ath nombre e era competéncia deth sòn personau e tanben ara existéncia d'ua supervision adequada.

Article 4

Es Estats parts se comprometen a préner totes es mesures legislatiues, administratiues e d'autes que siguen de besonh entà méter en practica es drets reconeishudi pera presenta Convencion. En cas des drets economics, sociaus e culturaus, preneràn aguestes mesures laguens des limits des recorsi que son ara sua disposicion e, se cau, en encastre dera cooperacion internacionau

Article 5

Es Estats parts respectaràn era responsabilitat, eth dret e eth deuer qu'an es pairs o, se cau, es membres dera familha engrandida o dera comunautat, segontes establisque eth costum locau, es tutors o d'autes personnes legaument responsables der infant, de dar-li, d'un biais que correspongue ath desvolopament des sues capacitat, era orientacion e er assessorament que cau entar exercici des drets que li reconeish era presenta Convencion.

Article 6

1. Es Estats parts reconeishen que toti es infants an eth dret inherent era vida.
2. Es Estats parts asseguraràn ena màger mesura possibla era suberviuènça e eth desenvolopament der infant.

Article 7

1. Er infant serà inscrit en Registre immediatament dempús deth sòn neishement. A compdar deth sòn neishement er infant aurà dret a un nòm e a aquerir ua nacionalitat e, ena mesura en qué sigue possible, a eth dret de conéisher es sòns pairs e d'èster educat per eri.
2. Es Estats parts velharàn entà méter aguesti drets en practica cossent damb era sua legislacion nacionau e damb es obligacions que les impausen es esturments internacionaus pertinenti en aguest encastre, especialment quan er infant resultèsse autament apatrida.

Article 8

1. Es Estats parts se comprometen a respectar eth dret der infant a preservar era sua identitat, ciò qu'includís era sua nacionalitat, eth sòn nòm e es sues relacions familiaries cossent damb era lei, sense ingeréncies il·licites.

2. Se de manèra illegau se prive un infant de bèth un o de toti es elements constitutius dera sua identitat, es Estats parts an d'autrejar li era assisténcia e era protecccion appropriades pr'amor qu'era sua identitat sigue restablida çò de mès leu possible.

Article 9

1. Es Estats parts velharàn entà qu'er infant non sigue separat des sòns pairs contra era sua volentat, exceptat qu'es autoritats competentes decidisquen, jos resèrva de revision judiciau e cossent damb es leis e es procediments aplicables, qu'aguesta separacion ei de besonh en interès superior der infant. Ua decision en aguest sens pòt èster de besonh en bèri cassi particulars, per exemple, quan es pairs mautracten o negligissen er infant, o quan viuen separadament e s'a de préner ua decision sus eth lòc de residéncia der infant.

2. En toti es cassi previsti en apartat I deth present article, totes es parts interessades an de dispausar dera possibilitat de participar enes deliberacions e de hèr a conéisher es sues opinions.

3. Es estats parts respectaràn eth dret der infant separat des sòns pairs o d'un d'eri de mantier, de manèra regulara, relacions

personaus e contactes dirèctes damb es sòns pairs, exceptat qu'açò sigue contrari ar interès superior der infant.

4. Quan era separacion resulte de mesures prenudes per un Estat part, coma era detencion, er empresoament, er exili, era expulsion o era defoncion (enqua era defoncion, independentament dera sua causa, devenguda en decors d'ua detencion) d'andús pairs der infant o d'un d'eri, er Estat part facilitarà, se se li sollicite, as pairs, ar infant o, se cau, a un autre membre dera familha, es informacions essenciaus sus eth lòc a on se trapen eth membre o membres dera familha, exceptat qu'era divulgacion d'aguestes informacions maumete eth benestar der infant. Es Estats parts velharàn, ath delà, entà qu'era presentacion d'ua demanda d'aguestes caracteristiques non compòrte per era madeisha consequéncies desfavorables entara persona o personnes interessades.

Article 10

1. Cossent damb era obligacion que tanh es Estats parts en vertut der apartat I der article 9, quinsevolh demanda hèta per un infant o pes sòns pairs pr'amor d'entrar en un Estat part o de gesser-ne pr'amor

de procedir ara reunificacion familialha serà atenguda, pes Estats parts, en un esprit positiu, damb umanitat de diligéncia. Es Estats parts velharàn, ath delà entà qu'era presentacion d'ua demanda d'aguestes caracteristiques non compòrte conseqüéncies desfavorables entàs autors dera madeisha ne entàs membres dera sua familha.

2. Er infant damb pairs residenti en estats dispatièrs aurà dret a mantier periodicament, exceptat de circumstàncies excepcionaus, relacions personaus e contactes dirèctes regulars damb es sòns pairs. Entad açò, e cossent damb era obligacion que tanh es Estats parts en vertut der apartat I der article 9, es Estats parts respectaràn eth dret qu'an er infant e es sòns pairs de marchar de quinsevolh país, includit eth sòn, e de tornar tath sòn pròpi país. Eth dret de marchar de quinsevolh país sonque pòt èster objècte des restriccions prescrites pera lei que siguen de besonh entà protegir era seguretat nacionau, er orde public, era salut o era moralitat publiques, o es drets e libertats des auti, e que siguen compatibles damb es auti drets reconeishudi ena presenta Convencion.

Article 11

1. Es Estats parts adoptaràn mesures

pr'amor de lutar contra es traslhats illicits entar estrangèr e era retencion illicita d'infants en estrangèr.

2. Entad açò, es Estats parts prebotjaràn era concertacion d'acòrds bilateraus o multilateraus o era adesion a acòrds ja existenti.

Article 12

1. Es Estats parts garantiràn ar infant que sigue en condicions de formar-se un judici pròpi, eth dret d'expressar liurament era sua opinion sus tota qüestion que lo tanhe; es opinions der infant an d'èster degudament tengudes en consideracion en tot tier en compde era sua edat e eth sòn grad de maduresa.

2. Entad açò, se darà especiaument ar infant era possibilitat d'èster escotat en quinsevolh procediment judicau o administratiu que lo tanhe, sigue dirèctament, sigue per miei d'un representant o d'un organisme apropiat, de manèra compatibla damb es normes de procediment dera legislacion nacionau.

Article 13

1. Er infant a dret ara libertat d'expression. Aguest dret compren era libertat de recercar, de recéber e de difóner informacions e idies de tota sòrta, sense consideracion de termières, de manèra orau, escrita, impresa o artística, o per

quinsevolh aute miei trigat per infant.

2. Er exercici d'aguest dret sonque pòt èster objècte des restriccions que siguen prescrites pera lei e que siguen de besonh:

- a) peth respècte des drets o dera reputacion de d'auti; o
- b) pera sauvaguarda dera seguretat nacionau, der orde public, dera salut o dera moralitat publiques.

Article 14

1. Es Estats parts respectaràn eth dret der infant ara libertat de pensament, de consciéncia e de religion.

2. Es Estats parts respectaràn eth dret e eth deuer des pairs o, se cau, des representants legaus der infant, de guidar-lo en exercici deth sòn dret cossent d amb eth desenvolopament des sues capacitats.

3. Era libertat de manifestar era sua religion o es sues conviccions sonque pòt èster susmetuda as restriccions prescrites pera lei e que son de besonh entà preservar era seguretat publica, er orde public, era salut e era moralitat publiques, o es libertats e drets fondamentaus des auti.

Article 15

1. Es estats parts reconeishen es drets der infant ara libertat

d'associacion e ara libertat d'amassada pacifica.

2. Er exercici d'aguesti drets sonque pòt èster objècte des restriccions prescrites pera lei e que son de besonh en ua societat democratica en interès dera seguretat nacionau, dera seguretat publica o der orde public, o entà protegir era salut o era moralitat publiques o es drets e libertats des auti.

Article 16

1. Cap d'infant serà objècte d'ingeréncias arbitràries o illegaus ena sua vida privada, era sua familia, eth sòn domicili o era sua correspondéncia, ne d'atacs illegaus ath son aunor e ara sua reputacion.

2. Er infant a eth dret ara proteccion dera lei contra aguestes ingeréncias o atacs.

Article 17

Es Estats parts reconeishen era importància dera foncion amiada a tèrme pes mieis de comunicacion e velharàn entà qu'er infant age accés a informacion e materiaus que provenguen de hònts nacionaus e internacionaus diuèrses, especialment es qu'an coma objectiu prebotjar eth sòn benestar social, espirituau e morau e tanben era sua salut fisica e mentau. Entad açò, es Estats parts:

- a) Encoratjaràn es mieis de comunicacion a difóner informacion e materiaus que presenten ua utilitat sociau e culturau entar infant, cossent damb er esprit der article 29;
- b) Fomentaràn era cooperacion internacionau pr'amor de produsir, intercambiar e difóner informacion e materiaus d'aguesti tipes que provenguen de diuèrses hònts culturaus, nacionaus e internacionaus;
- c) Fomentaràn era produccion e era difusion de libres entà infants;
- d) Animaràn es mieis de comunicacion a tier en compde es besonhs lingüistics des infants autoctòns o que pertanhen a un grop minoritari;
- e) Fomentaràn era elaboracion de principis directors apropiadi adreçadi a protegir er infant contra era informacion e es materiaus que maumeten eth sòn benestar, en tot tier en compde es disposicions des articles 13 e 18.

Article 18

1. Es Estats parts s'estremaràn, dera melhor manèra possibla, pr'amor de garantir eth reconeishement deth principi segontes eth quau andús pairs an ua responsabilitat comuna ena atencion e eth desenvolopament der infant. Era responsabilitat d'educar er infant e d'assegurar eth sòn desenvolopament

tanh, prumèr de tot, as pairs o, se cau, as sòns representants legaus. Eth sòn pensament fondamentau serà er interès superior der infant. 2. Pr'amor de garantir e prebotjar es drets enonciadi ena presenta Convencion, es Estats parts autrejaràn era ajuda que cau as pairs e as representants legaus der infant en exercici dera responsabilitat que les pertòque d'educar e criar er infant e asseguraràn era instauracion d'institucions, d'establiments e de servis encargadi de velhar entath benestar des infants.

3. Es Estats parts preneràn totes es mesures que cau pr'amor d'assegurar as infants damb pairs que trebalhen eth dret a beneficiar-se des servis e des establiments de sauva d'infants entà que complisquen es condicions requerides.

Article 19

1. Es Estats parts adoptaràn totes es mesures legislatiues, administratiues, sociaus e educatiues que cau entà protegir er infant contra tota sòrt de violéncia, d'atac o de brutalitats fisiques o mentaus, d'abandonament o de negligéncia, de mautractaments o d'espleita, includida era violéncia sexuai, pendent eth temps en qu'ei jos era custòdia des sòns pairs o d'un d'eri, deth sòn o sòns representants

legaus o de quinsevolh auta persona que lo age ath sòn cargue.

2. Aguestes mesures de proteccion includiràn, segontes convengue, procediments efficaci entar establiment de programes sociaus qu'agen coma objectiu balhar eth supòrt que cau ar infant e a aqueri a qui age estat confiat, e tanben d'autas formes de prevencion e entara identificacion, era notificacion, era remission a ua institucion, era investigacion, eth tractament e eth seguiment des cassi de mautractaments der infant descrits mès entà naut; atau medeish, tanben auràn d'includir, segontes convengue, procediments d'intervencion judiciau.

Article 20

1. Es infants que de manèra temporau o definitiu siguen privadí deth sòn entorn familhar, o qu'en sòn pròpi interès non poguen èster deishadi en aguest entorn, an dret a ua proteccion e a ua ajuda especiau der Estat.

2. Es Estats parts preven entad aguesti infants ua proteccion de substitucion, cossent damb es sues leis nacionaus.

3. Aguesta proteccion de substitucion pòt auer era forma deth plaçament en ua familia, dera Kafalah deth dret islamic, dera adopcion o, en cas de besonh, deth plaçament en un establiment

entà infants apropiat. En considerar es solucions, se balharà particulara atencion ara conveniència que i age continuïtat ena educacion der infant, e tanben eth sòn origen etnic, religiós, culturau e lingüistic.

Article 21

Es Estats parts que reconeguen e/o permeten era adopcion s'asseguraràn qu'era interès superior der infant ei era consideracion subergessenta ena matèria, e:

a) Velharàn entà qu'era adopcion d'un infant sigue autorizada sonque pes autoritats competentes que verifiquen, cossent damb era legislacion e damb es procediments aplicables e sus era base de totes es informacions fiables ath cas considerat, que pòt efectuar-se era adopcion en tot tier en compde era situacion der infant en relacion damb es sòns pair e mair, parents e representants legaus e que, se cau, es personnes interessades agen dat damb coneishement de causa, eth sòn consentiment ara adopcion dempùs d'auer-se assessorat com cau;

b) Reconeisheràn qu'era adopcion en estrangèr pòt èster considerada coma un aute miei entà garantir es atencions de besonh ar infant, se non pòt, en sòn país d'origen, èster plaçat en ua familia d'acuelhement o adoptiu o èster

convientament educat o criat;

c) Velharàn, en cas d'adopcion en estrangèr, entà qu'er infant se beneficié des garanties e es normes pariones as existentes en cas d'adopcion nacionau.

d) Preneràn totes es mesures que cau entà velhar entà que, en cas d'adopcion en estrangèr, eth plaçament der infant non origine beneficis financiers indeguts entàs personnes que i participen.

e) Prebotjaràn es objectius deth present article en tot subscríuer compromisi o acòrds bilateraus o multilateraus, segontes eth cas, e en aguest encastre s'esforçaràn entà garantir qu'es plaçaments d'infants en estrangèr siguen hèti per autoritats o òrgans competenti.

Article 22

1. Es Estats parts preneràn es mesures que cau entà qu'un infant que cerque obtier er estatut de refugiat o qu'ei tengut coma refugiat cossent damb es normes e procediments deth dret nacionau o internacionau aplicable ena matèria, autant s'ei solet com s'ei acompanhant pes sòns pairs o quinsevolh auta persona, se beneficié dera protecció e era assisténcia umanitària adequades pr'amor de que pogue gaudir des drets que li reconeishen era presenta Convencion e d'auti esturments internacionaus relatius

as drets umans o de caractèr umanitari enes quaus es Estats membres son part.

2. Pr'amor d'açò, es Estats part collaboraràn, ena mesura qu'ac creiguén de besonh, en toti es esfòrci hèti pera Organizacion des Nacions Unides e d'auti organizaçions intergovernamentaus o non governamentaus competentes, entà protegir e ajudar es infants que se trapen en aguesta situacion e entà recercar eth pair e era mair o es auti membres dera familia de tot infant refugiat pr'amor d'obtier es informacions de besonh entà amassar-lo damb era sua familia. En cassi en qué non se pogue localizar cap des sòns pairs ne cap autre membre dera sua familia, s'autrejarà ar infant, segontes es principis enonciadi ena presenta Convencion, era madeisha protecció qu'a tot autre infant definitiuament o temporaument privat deth sòni entorn familiar; independentament de quina sigue era causa.

Article 23

1. Es estats parts reconeishen qu'es infants mentaument o fisicament discapacitadi an d'amar ua vida plia e decenta en condicions que garantisquen era sua dignitat, afavorisquen era sua autonomia e faciliten era sua participacion

actiu ena vida dera comunautat.
2. Es estats part reconeishen eth dret des infants discapacitadi a beneficiar-se d'atencions especiaus e fomentaràn e garantiràn, ena mesura des recorsi disponibles e quan se les sollicite, er autrejament ad aqueri infants discapacitadi que complisquen es condicions fixades e a toti aqueri que les an ath sòn cargue, d'ua ajuda adaptada ar estat der infant e ara situacion des pairs o d'aqueri que'n son responsables.

3. En tot tier en compde es besonhs des infants discapacitadi, era ajuda autrejada cossent damb er apartat 2 deth present article serà gratuïta, tostemp que sigue possible, en tot tier en compde es recorsi financiers des sòns pairs o d'aqueres personnes a qui er infant a estat confiat, e serà talament concebuda qu'es infants discapacitadi agen efectiuament accés ara educacion, era formacion, es atencions sanitàries, era reeducacion, era premanida entara ocupacion e es activitats recreatiues, e se beneficiaràn d'aguesti servicis de manera apropiada pr'amor de garantir ua integracion sociau tan completa com sigue possible e era sua realization personau enquia en ambit culturau e espirituau.

4. En un esprit de cooperacion internacionau, es Estats parts afavoriràn er intercambi d'informacions pertinentes en ambit

dera atencion sanitària preventiu e deth tractament medicau, psicologic e fonctionau des infants discapacitadi, enquia pera difusion d'informacions tanhentes as metòdes de reeducacion e as servicis de formacion professional, e tanben er accés ad aguestes donades, pr'amor de perméter as Estats parts de melhorar era sua capacitat e coneishements e d'engrandir era sua experiéncia en aguesti ambits. Entad açò, se tieràn especiaument en compde es besonhs des païsi en vies de desenvolopament.

Article 24

1. Es Estats parts reconeishen deth dret der infant a gaudir deth melhor estat de salut possible e a beneficiar-se des servicis medicaus e de reeducacion. S'esforçaràn per garantir que cap d'infant sigue privat deth dret d'auer accés ad aguesti servicis.

2. Es Estats parts s'esforçaràn per garantir era plia aplicacion d'aguest dret e, en concret, preneràn es mesures que cau entà:

- a) Redusir era mortalitat infantina;
- b) Garantir a toti es infants era assisténcia medicau e es atencions sanitàries de besonh, en tot destacar eth desenvolopament dera atencion primària;
- c) Combàter es malautes e era maunutricion en encastre dera

atencion primària, pr'amor especiaument der usatge de tecñiques avientament disponibles e ara provision d'aliments nutritius e d'aigua potable, en tot tier compde des perilhs e es risqui de contaminacion der entorn naturau;

d) Garantir as mairs era atencion sanitària prenatau e pòstnatau que cau.

e) Hèr que toti es grops dera societat, en particular es pairs e es infants, receben ua informacion sus era salut e era nutricion der infant, es avantatges dera lactància, era netetat e era salubritat der entorn e era prevencion des accidents, e se beneficien d'ua ajuda que les permete d'aprofitar aguesta informacion.

f) Desvolopar era atencion sanitària preventiu, es conselhs des pairs e era educacion e es servicis en matèria de planificacion familhara.

3. Es Estats parts preneràn totes es mesures eficaces que cau pr'amor d'abolir es practiques tradicionaus damnatjoses entara salut des infants.

4. Es Estats parts se comprometen a afavorir e a fomentar era cooperacion internacionau pr'amor d'assegurar progressiuament era plia realization deth dret reconeishut en present article. Entad açò, se tieràn pliament en compde es besonhs des païsi en vies de desenvolopament.

Article 25

Es Estats parts reconeishen eth dret der infant qu'a estat internat en un establiment pes autoritats competentes entà recéber atencions, ua proteccion o un tractament fisic o mentau, a un examen periodic des tractaments a què sigue sosmetut e de tota auta circumstància tanhenta ath sòn internament.

Article 26

1. Es Estats parts reconeishen a toti es infants eth dret a beneficiar-se dera seguretat sociau, includides es assegurances sociaus, e preneràn es mesures que cau entà assegurar era plia realization d'aguest dret cosent damb era sua legislacion nacionau.

2. Es prestacions, quan correspongue, auràn d'autrejar-se en tot tier en compde es recorsi e era situacion der infant e des personnes responsables deth sòn mantienement, e tanben de tota auta consideracion aplicabla ara demana de prestacion hèta per infant o en sòn nòm.

Article 27

1. Es Estats parts reconeishen eth dret de toti es infants a un nivèu de vida sufisent entà perméter eth sòn desenvolopament fisic, mentau,

espirituau, morau e sociau.
2. Era responsabilitat d'assegurar, enes limits des sòns besonhs e mieis financèrs, es condicions de vida de besonh ath desenvolupament der infant, tanh, prumèr de tot, as pairs o as autres personnes qu'an er infant ath sòn cargue.

3. Es Estats parts adoptaràn es mesures que cau, en tot tier en compde es condicions nacionaus e ena mesura des sòns mieis, entà ajudar es pairs e es autres personnes qu'an er infant ath sòn cargue a dar efectivitat ad aguest dret e aufriràn, se cau, assisténcia materiau e programes de supòrt, especialment en tot çò que tanh ath neuriment, era ròba o er abitatge.

4. Es Estats parts preneràn totes es mesures que cau pr'amor d'assegurar eth pagament dera pension alimentària der infant per part des pairs o des autres personnes qu'an ua responsabilitat financèra envèrs eth, autant en sòn territori coma en estrangèr. En particular, entà tier compde des cassi en qu'era persona qu'a ua responsabilitat financèra envèrs er infant viu en un autre país qu'eth der infant, es Estats parts afavorissen era aadesion a acòrds internacionaus o era conclusion d'aguesti acòrds e tanben era adopcion de quinsevolh autre compromís apropiat.

Article 28

1. Es Estats parts reconeishen eth dret der infant ara educacion, e en particular, pr'amor d'assegurar er exercici d'aguest dret progressiuament e sus era base dera egalitat d'oportunitats:

a) Instauraràn er ensenhamant primari obligatori e gratuït entà toti;

b) Fomentaràn era organizacion en diuères formes d'ensenhamant segondari, autant generau coma professionau, les dauriràn e les haràn accessibles a toti es infants, e preneràn es mesures que cau, coma era instauracion dera gratuïtat der ensenhamant e era aufrida d'ua ajuda financèra en cas de besonh;

c) Garantiràn a toti, per toti es mieis apropiadi, er accés ar ensenhamant superior, segontes es capacitatats de cadun;

d) Haràn qu'era informacion e era orientacion escolara e professionau siguen dubèrtes e accessibles a toti es infants;

e) Preneràn mesures entà fomentar era regularitat dera freqüentacion escolara e era reduccio des percentatges der abandon escolar.

2. Es Estats parts preneràn totes es mesures que cau entà velhar tà qu'era disciplina escolara sigue aplicada de manera compatibla damb era dignitat der infant com a èster uman e cossent damb era presenta Convencion.

3. Es Estats parts afavoriràn e fomentaràn era cooperacion internacionau en ambit dera educacion, especiaument pr'amor de contribusir a eliminar era ignorància e er analfabetisme en mon e de hèr avient er accés as coneishements scientifics e tecnicos e as metòdes d'ensenhamant modèrns. Pr'amor d'açò, se tieràn especiaument en compde es besonhs des païsi en vies de desenvolopament.

Article 29

1. Es Estats parts convien qu'era educacion der infant a d'auer coma objectiu:

- a) Afavorir era realization dera personalitat der infant e eth desenvolopament des sòns dons e des sues aptituds mentaus e fisiques, enquia eth maximom des sues potencialitats;
- b) Inculcar ar infant eth respècte des drets umans e des libertats fundamentaus, e des principis consagradi ena Carta des Nacions Unides;
- c) Inculcar ar infant eth respècte des sòns pairs, dera sua identitat, dera sua lengua e des sòns valors culturaus, e tanben eth respècte des valors nacionaus deth país en quau viu, deth país deth quau pòt èster originari e des civilizacions disparieres ara sua;
- d) Premanir er infant entà assumir

es responsabilitats dera vida en ua societat liura, en un esprit de comprehension, de patz, de tolerància, d'egalitat entre es sèxes e d'amistat entre toti es pòbles e grops ethnics, nacionaus e religiosi, e damb es personnes d'origen autoctòn;

e) Inculcar ar infant eth respècte der entorn naturau.

2. Ne es disposicions deth present article, ne es der article 28 s'interpretaràn de manerà qu'atempten contra era libertat des personnes fisiques o juridiques de crear e de dirigir centres d'ensenhamant, a condicion qu'es principis enonciadi en apartat I deth present article siguen respectadi e qu'era educacion balhada en aguesti centres sigue cossenta as normes minimes prescrites per Estat.

Article 30

1. Es Estats a on existisquen minories ethniques, religioses o lingüistiques o personnes d'origen autoctòn, es infants autoctòns o que pertanhen a ua d'aguestes minories non pòden pas èster privadi deth dret a auer era sua pròpia vida culturau, de professar e de practicar era sua pròpia religion o de hèr usatge dera sua pòpia lengua en comun damb es auti membres deth sòn grop.

Article 31

1 .Es Estats part reconeishen ar infant

eth dret ath repòs e ath léser, ath jòc e as activitats recreatiuas pròpies dera sua edat, e a participar liurament ena vida culturau e artística.

2. Es Estats parts respècten e afavorissen eth dret der infant a participar pliament ena vida culturau e artística, e fomenten, en condicions d'egalitat, era organizacions de m leis appropriadi de léser e d'activitats recreatiuas, artistiques e culturaus qu'agen er infant coma destinatari.

Article 32

1. Es Estats parts reconeishen eth dret der infant a èster protegit contra era espleita economic e de non èster pas obligat a realizar cap de trebalh que compòrté risqui o sigue susceptible de comprométer era sua educacion o de mauméter era sua salut o eth sòn desenvolopament fisic, mentau, espirituau, morau o sociau.

Es Estats parts preneràn mesures legislatiues, administratiues, sociaus e educatiues pr'amor d'assegurar era aplicacion deth present article. Entad açò, e en tot considerar es disposicions pertinentes des auti esturments internacionaus, es Estats parts, en particular:

- a) Fixaràn ua edat o edats minimes entà poder treballhar;
- b) Preveiràn ua reglamentacion appropriada d'oraris de trebalh e de condicions d'ocupacion;

c) Preveiràn penes o d'autres sancions apropiades pr'amor de garantir era aplicacion efectiu deth present article.

Article 33

Es Estats parts preneràn totes es mesures que cau, includides es mesures legislatiues, administratiues, sociaus e educatiues, entà protegir es infants contra er usatge illicit d'estupefaents e de substàncies psicotòpès, coma les definissen es convencions internacionaus pertinentes, e entà empêdir qu'es infants siguen usadi entara produccion e eth trafic illicits d'aguestes substàncies.

Article 34

Es Estats parts se comprometen a protegir er infant contra totes es formes d'espleita sexuau e de violéncia sexuau. Pr'amor d'açò, es Estats preneràn en particular totes es mesures que cau a escala nacionau, bilaterau e multilaterau entà empêdir:

- a) Que s'incite o que s'oblige es infants a llurar-se a ua activitat illegau;
- b) Que s'espleiten infants entara prostitucion o d'autres practiques sexuaus illegaus;
- c) Que s'espleiten infants entà produsir espectacles o materiau de caractèr pornografic.

Article 35

Es Estats parts preneràn totes es mesures que cau a escala nacionau, bilaterau e multilaterau entà impedir eth segrèst, era venda o eth trafic d'infants damb quinsevolh finalitat e jos quinsevolh forma.

Article 36

Es Estats parts an de protegir er infant contra totes es autes formes d'espleita que poguen perjudicar quinsevolh aspècte deth sòn benestar.

Article 37

Es Estats part an de velhar entà que:

a) Cap d'infant sigue sosmetut ara tortura ne a penes ne tractaments crudèus, inumans o degradanti. Non se prononciarà cap de pena capitau, de de cadia perpètua sense possibilitat d'excarceracion per infraccions cometudes per personnes de mens de dèts-e-ueit ans;

b) Cap d'infant sigue privat de libertat de manèra illegau o arbitrària. Er arrèst, era detencion o er empresoament d'un infant an d'èster cossent damb era lei, e sonque an d'èster ua mesura de darrèr recors, e d'ua durada tant braca coma sigue possible;

c) Es infants privadi de libertat siguen tractadi damb umanitat e damb eth respècte degut ara dignitat dera persona humana, e d'ua manèra que tengue en compde es besonhs d'ua persona dera sua edat. En concret, es infants privadi de libertat seràn separadi des adults, trèt que se considère preferable de non hèc en interès superior der infant, e auràn eth dret a mantener-se en contacte damb era sua familha per miei de correspondéncia e de visites, exèpte en circumstàncies excepcionaus;

d) Es infants privadi de libertat agen eth dret a auer lèu accés ara assisténcia juridica o a quinsevolh auta assisténcia apropiada, e eth dret d'impugnar era legalitat dera sua privacion de libertat devant un tribunau o ua auta autoritat competenta independenta e imparcial, e a qué lèu se prengue ua decision ena matèria.

Article 38

1. Es Estats parts se comprometen a respectar e a hèr a respectar es normes deth dret umanitari internacionau que les son aplicables en cas de conflicte armat e que siguen pertinentes entàs infants.

2. Es Estats parts preneràn totes es mesures possibles ena practica entà velhar tà qu'es personnes que

Article 35

Es Estats parts preneràn totes es mesures que cau a escala nacionau, bilaterau e multilaterau entà impedir eth segrèst, era venda o eth trafic d'infants damb quinsevolh finalitat e jos quinsevolh forma.

Article 36

Es Estats parts an de protegir er infant contra totes es autes formes d'espleita que poguen perjudicar quinsevolh aspècte deth sòn benestar.

Article 37

Es Estats part an de velhar entà que:

a) Cap d'infant sigue sosmetut ara tortura ne a penes ne tractaments crudèus, inumans o degradanti. Non se prononciarà cap de pena capitau, de de cadia perpètua sense possibilitat d'excarceracion per infraccions cometudes per personnes de mens de dèts-e-ueit ans;

b) Cap d'infant sigue privat de libertat de manèra illegau o arbitrària. Er arrèst, era detencion o er empresoament d'un infant an d'èster cossent damb era lei, e sonque an d'èster ua mesura de darrèr recors, e d'ua durada tant braca coma sigue possible;

c) Es infants privadi de libertat siguen tractadi damb umanitat e damb eth respècte degut ara dignitat dera persona humana, e d'ua manèra que tengue en compde es besonhs d'ua persona dera sua edat. En concret, es infants privadi de libertat seràn separadi des adults, trèt que se considère preferable de non hèc en interès superior der infant, e auràn eth dret a mantener-se en contacte damb era sua familha per miei de correspondéncia e de visites, exèpte en circumstàncies excepcionaus;

d) Es infants privadi de libertat agen eth dret a auer lèu accés ara assisténcia juridica o a quinsevolh auta assisténcia apropiada, e eth dret d'impugnar era legalitat dera sua privacion de libertat devant un tribunau o ua auta autoritat competenta independenta e imparcial, e a qué lèu se prengue ua decision ena matèria.

Article 38

1. Es Estats parts se comprometen a respectar e a hèr a respectar es normes deth dret umanitari internacionau que les son aplicables en cas de conflicte armat e que siguen pertinentes entàs infants.

2. Es Estats parts preneràn totes es mesures possibles ena practica entà velhar tà qu'es personnes que

non agen artenhut es quinze ans d'edat non participen dirèctament enes ostilitats.

3. Es Estats parts s'abstieràn de recrutar enes sues forces armades es personnes que non agen artenhut es quinze ans d'edat. Quan s'incorporen personnes de mès de quinze ans, mès de mens de dètz-e-ueit ans, es Estats parts s'esforçaràn en recrutar damb prioritat es mès grani.

4. Cossent damb era obligacion que les tanh en vertut det dret umanitari internacionau de protegir era populacion civiu en cas de conflicte armat, es Estats parts preneràn totes es mesures possibles ena practica entà qu'es infants afectadi per un conflicte armat se beneficien de proteccion e d'atencion sanitària.

Article 39

Es Estats parts preneràn totes es mesures que cau pr'amor de hèr mès avienta era readaptacion fisica e psicologica e era reinsercion sociau des infants victimes de tota sòrta de negligéncia, d'espleita o de servícies, de tortura o de quinsevolh auta sòrta de penes o de tractaments

crudèus, inumans o degradanti, o de conflicte armat. Aguesta readaptacion e aguesta insercion se produsissen en condicions qu'afavorissem era salut, eth

respècte d'un madeish e era dignitat der infant.

Article 40

1. Es Estats parts reconeishen as infants de qui s'allègue qu'an infringit es leis penaus o a qui se n'accuse o ne sigue declarat culpable, eth dret d'èster tractat d'ua manèra que prebotge eth sòn sentit de dignitat e validesa, e que refòrce eth sòn respècte pes drets umans e es libertats fundamentaus des auti; e en tot tier en compde era sua edat e era importància de prebotjar qu'er infant se reinserisque ena societat e que i assumisque ua foncions constructiuas.

2. Entad açò e en tot tier en compde es disposicions pertinentes des esturments internacionaus, es Estats parts velharàn en concret entà que:

a) Cap d'infant sigue tengut coma suspècte, acusat o inculpat d'infraccion ara legislacion penau pr'amor d'accions o omissions que non siguessen proïbides peth dret nacionau o internacionau en moment en qu'an estat cometudes.
b) Es infants que siguen consideradi suspèctes o acusadi d'infraccion ara legislacion penau agen, coma minimom, eth dret as garanties que seguissen:

i) Èster presumit innocent enquia qu'era sua culpabilitat age estat legaument establida;

- ii) Èster informat enes terminis mès cuerti possibles e dirèctament des acusacions que se li imputen, dirèctament o a trauÈs des sòns pairs o tutor legau, e auer era assisténcia legau o d'auta d'apropiada ena premanida e ena presentacion dera sua defensa;
- iii) Qu'era causa sigue dirimida sense demora per ua autoritat competenta, independenta e imparciau, o per un còs judiciale en ua audiència equitatiua cossent damb era lei e en preséncia d'un assessor juridic o d'aute d'adequat, trèt que se considerèsse contrari ar interès superior der infant per motiu especiaument dera sua edat o dera sua situacion, en preséncia des sòns pairs o representants legaus;
- iv) A non èster pas obligat a balhar testimòni o a coheissar-se culpable; interrogar o auer interrogat es testimònies contraris e obtier era participacion e er interrogatori de testimònies de descargue aumens en condicions d'egalitat.
- v) En cas que se considere qu'a infringit era lei penau, aguesta decision e quinsevolh mesura impausada en conseqüéncia, sigue revisada per ua autoritat o un òrgan judiciale superior competent, independent e imparciau;
- vi) Auer ua assisténcia de franc d'un interprèt s'er infant non comprehen o non parle er idioma a utilizar;
- vii) Qu'era sua qualitat de vida sigue respectada pliament en totes es fases deth procediment.
3. Es Estats parts an de prebotjar er establiment de leis, procediments, autoritats e institucions específiques aplicables a infants de qui se presumís qu'an infringit era lei penau, se les acuse d'auéć hèt o se n'an declarat culpables e, especiaument:
- a) Establir ua edat minima per dejós dera quau s'a de considerar qu'er infant non a pas era capacitat d'infringir era lei;
- b) S'ei adequat e desirable, establir mesures apropiades pr'amor de tractar aguesti infants sense hèr a servir procediments judiciaus, tostemp que siguen respectadi pliament es drets umans e es garanties legaus;
4. Pr'amor de garantir as infants un tractament cossent ath sòn benestar e proporcionau ara sua situacion e ara infraccion, se preveiràn tota ua gama de disposicions, relatiues concretament as atencions, era orientacion e era supervision, ar assessorament e ara libertat survelhada, ath plaçament en familhes d'acuelhuda, as programes d'educacion generau e professionau e as solucions alternatiues as institucionaus.

Article 41

Cap des disposicions dera presenta Convencion non atempte pas

contra es disposicions mès avientes
ara realization des drets der infant
que pòden figurar:

- a) Ena legislacion d'un Estat part; o
- b) En dret internacionau en vigor
entad aguest Estat.

Article 42

Es Estats parts se comprometen a dar a conéisher ampliament es principis e es disposicions dera presenta Convencion, per mieis actius e appropriadi, autant as adults coma as infants.

Article 43

1. Pr'amor d'examinar es progressi realizadi pes Estats parts ena execucion des obligacions qu'an contreigut en vertut dera presenta Convencion, s'instituirà un Comitè des drets der infant qu'amarà a tèrme es foncions definides ara seguida.

2. Eth Comitè serà format per dètz expèrts de grana integritat morau e de competéncia reconeishuda en ambit objècte dera presenta Convencion. Es sòns membres son trigadi pes Estats parts enter es sòns ciutadans e exerciràn es sues foncions a titol personau, en tot tier en compde eth besonh d'assegurar ua reparticion geografica equitatiua e tanben es principaus sistèmes juridics.

3. Es membres deth Comitè an d'èster trigadi mejançant votacion secreta d'ua lista de personnes designades pes Estats part. Cada Estat part a de nomenar ua persona

enter es sòns ciutadans.

4. Era prumèra triga se celebrarà en decors des sies mesi que seguissen ara data d'entrada en vigor dera presenta Convencion. Ara seguida, es eleccions se celebraràn cada dus ans. Coma minimom, quate mesi abantes dera data de celebracion de cada triga, eth Secretari Generau dera Organizacion des Nacions Unides convidarà per escrit es Estats parts a prepausar es sòns candidats en un termini de dus mesi. Eth Secretari Generau elaborarà era llista alfabetica des candidats atau designadi, en tot indicar es Estats parts que les an designat e ara seguida la comunicarà as Estats parts ena presenta Convection.

5. Es eleccions se celebraràn pendent es amassades des Estats parts, convocades pet eth Secretari Generau ena sedença des Nacions Unides. Ad aguestes amassades, entàs quaus eth quorum serà es dus tèrci des Estats parts, es candidats trigadi membres deth Comitè seràn aqueri qu'obtieràn eth nombre mès naut de vòts e era majoria absoluta de vòts des representants des Estats parts presenti e votants.

6. Es membres des Comitè seràn trigadi entà un termini de quate ans. Poderàn èster retrigadi se se

torne a presentar era sua candidatura. Eth mandat de cinc des membres trigadi ena prumèra eleccion expirarà as dus ans. Immediatament dempús dera prumèra eleccion, eth president dera amassada trigarà per sorteg es nòms d'aguesti cinc membres.

7. En cas de defoncion o de dimission d'un membre deth Comitè o, se per quinsevolh aute motiu, un membre declare que non pòt pas contunhar exercint es sues foncions en Comitè, er Estat part qu'auie presentat era sua candidatura nomenarà jos resèrva dera aprobacion deth Comitè, un aute expèrt enter es sòns ciutadans pr'amor de curbir era vacanta e exercir es foncions enquiarà expiracion deth mandat correspondent.

8. Eth Comitè a d'establir eth sòn propí reglament intèrn.

9. Eth Comitè a de trigar era sua Mèsa per un periode de dus ans.

10. Es amassades des Comitè se celebraràn normauments ena sedenza des Nacions Unides o en quinsevolh aute endret apropiat determinat peth Comitè. Eth Comitè s'amassarà normaument cada an. Era durada des sues sessions se determinarà e se modificarà, sei de besonh, per ua amassada des Estats parts ena presenta Convencion, jos resèrva dera aprobacion dera Assamblèa Generau.

11. Eth Secretari Generau des Nacions Unides meterà a disposicion deth Comitè eth personau e es installations de besonh pr'amor d'amiar a tèrme de manera eficaça es foncions que li an estat confiades en vertut dera presenta Convencion.

12. Damb era aprobacion d'auança dera Assamblèa Generau, es membres deth Comitè establit en vertut dera presenta Convencion receberàn amoluments a cargue des recorsi des Nacions Unides, enes condicions e segontes es modalitats fixades pera Assamblea.

Article 44

1. Es Estats parts se comprometen a sosmèter ath Comitè, a trauère deth Secretari Generau des Nacions Unides, informes sus es mesures qu'agen adoptat pr'amor de hèr effectius es drets reconeishudi ena presenta Convencion e sus es progrèssi realizadi en quant ath gaudiment d'aguesti drets:
  - a) En termini de dus ans a compdar dera data d'entrada en vigor dera presenta Convencion entàs Estats parts interessadi;
  - b) Dempús, cada cinc ans.
2. Es informes establèrti en aplicacion deth present article an d'indicar, se cau, es factors e es entremieges qu'empeidissen as Estats parts de complir plament es

obligacions previstes ena presenta Convencion. Atau madeish, tanben an de contier informacions sufisentes pr'amor de dar ath Comitè ua idia precisa dera aplicacion dera Convencion en país en qüestión.

3. Es Estats parts qu'an presentat ath Comitè un informe iniciau complèt non an pas de repetir, enes informes que li presenten mès endeuant cossent damb er apartat b) deth paragraf I del present article, es informacions de base anteriorament comunicades.

4. Eth Comitè pòt demanar as Estats parts totes es informacions complementàries tanhentes ara aplicacion dera Convencion.

5. Cada dus ans, eth Comitè soscrometerà ara Assamblea Generau, a trauèrs deth Conselh Economic e Sociau, un informe sus es sues activitats.

6. Es Estats parts difoneràn ampliament es informes presentadi en sòn pròpi país.

Article 45

Pr'amor de prebotjar era aplicacion efectiuva dera Convencion e fomentar era cooperacion:

a) Es institucions especializades, eth Hons des Nacions Unides entara infantesa e d'auti òrgans des Nacions Unides an eth dret de hèrse a representar pendent er examen dera aplicacion des

disposicions dera presenta Convencion que depenguen deth sòn mandat. Eth Comitè pòt convidar es institucions especializades, eth Hons des Nacions Unides entara infantesa e toti es auti organismes competenti que considere appropriadi, a emeter dictamèns especializadi sus era aplicacion dera Convencion enes ambits que tanhen es sòns mandats respectius. Pòt convidar es institucions especializades, eth Hons des Nacions Unides entara infantesa e d'auti òrgans des Nacions Unides a presentar-li informes sus era aplicacion dera Convencion enes sectors que siguen dera sua competéncia;

b) Eth Comitè transmelterà, s'ac considere de besonh, as institucions especializades, ath Hons des Nacions Unides entara infantesa e as auti òrgans competenti toti es informes des Estats parts que contenguen ua demanda o indiquen un besonh d'assessorament o d'assisténcia tecnica, acompanyants, se cau, des observacions e suggeriments deth Comitè en quant ara nomenclada demanda o indicacion;

c) Eth Comitè poderà recomanar ara Assamblea Generau que sollicite ath Secretari Generau qu'efectue, en nòm deth Comitè, estudis sus qüestions específiques qu'afècten es drets der infant;

d) Eth Comitè poderà hèr suggeriments e recomanacions d'orde generau fondamentadi sus es informacions recebudes en aplicacion des articles 44 e 45 dera presenta Convencion. Aguesti

suggeriments e recomanacions d'orde generau se transmeteràn a toti es Estats parts interessadi e se notificaràn ara Assamblèa Generau, acompanyhadi, se cau, des observacions des Estats parts.

TRESAU PART

Article 46

Era presenta Convencion demorarà dubèrta ara signatura de toti es Estats.

Article 47

Era presenta Convencion ei subjècta a ratificacion. Es esturments de ratificacion s'auràn de depositar en mans deth Secretari Generau des Nacions Unides.

Article 48

Era presenta Convencion demorarà dubèrta ara adesion de quinsevolh Estat. Es esturments d'adesion seràn depositadi en mans deth Secretari Generau des Nacions Unides.

Article 49

1. Era presenta Convencion entrarà en vigor as trenta dies d'auer estat depositat eth vintau esturment de ratificacion o d'adesion en mans deth Secretari Generau des Nacions Unides.

2. Entà cada Estat que ratifique era Convencion o se i aderisque dempús d'auer estat depositat eth vintau esturment de ratificacion o d'adesion, era Convencion entrarà

en vigor as trenta dies d'auer depositat eth sòn esturment de ratificacion o d'adesion.

Article 50

1. Es Estats parts poderàn prepausar esmenes e depositar-ne eth tèxte en mans deth Secretari Generau des Nacions Unides. Eth Secretari Generau comunicarà era prepausa d'esmenes as Estats parts, en tot demanar-les que li hèsquen a saber se son favorables ara convocatòria d'ua conferéncia d'Estats parts pr'amor d'examinar era prepausa e meter-la a votacion. Se pendent es quate mesi que seguissen ara data d'aguesta comunicacion, coma minimom un tèrc des Estats parts se pronóncien a favor dera convocatòria d'ua conferéncia d'aguestes caracteristiques, eth Secretari Generau convocarà era conferéncia jos es auspicis des Nacions Unides. Es esmenes adoptades pera majaoria des Estats membres presenti e votants ena conferéncia se sotmeteràn ara Assamblèa Generau entara sua aprobacion.

2. Tota esmena adoptada cossent damb eth paragraf I deth present article entrarà en vigor quan age estat aprovada pera Assamblèa

Generau des Nacions Unides e acceptada per ua majoria des dus tèrci des Estats parts.

3. Quan es esmenes entren en vigor, seràn d'obligat compliment pes Estats parts que les agen acceptat, en tot qu'es auti Estats parts contunharàn obligadi pes disposicions d'aguesta Convencion e pes anteriores esmenes qu'agen acceptat.

Article 51

1. Eth Secretari Generau des Nacions Unides receberà e comunicarà a toti es Estats eth tàxte des resèrves qu'agen hèt es Estats en moment dera ratificacion o dera adesion.
2. Non serà admetuda cap de resèrva incompatibla damb er objècte e eth propòsit dera presenta Convencion.

3. Es resèrves poderàn èster retirades en quinsevolh moment mejançant ua notificacion hèta ad aguest efècte e adreçada ath Secretari Generau des Nacions Unides, eth quau informarà a toti es Estats parts. Aguesta notificacion prenerà efècte a compdar dera data en qué sigue recibuda peth Secretari Generau.

Article 52

Un Estat poderà denonciar aguesta Convencion mejançant notificacion escrita ath Secretari

Generau des Nacions Unides. Era denòncia devierà efectiu a un an dempùs dera data en qu'age estat recebuda era notificacion peth Secretari Generau.

Article 53

Se designe, com a depositari dera presenta Convencion, eth Secretari Generau des Nacions Unides.

Article 54

Er originau dera presenta Convencion, es tàxi dera quau en anglès, arab, chinés, espanhòu, francés e rus son egalment autentics, serà depositat en mans deth Secretari Generau des Nacions Unides.

En testimòni, es plenipotenciaris josignants, degudament autorizadi pes respectius govèrns, signen era presenta Convencion.

Nacions Unides,
Noveme de 1989

Ua Convencion entà toti es infants.

Arrés a mès drets que un aute. Es Drets des infants son entà mainatges e mainades, de quinsevolh país, raça, religion, sigue quina sigue era sua situacion. Alavetz...per qué se ven tanti mainatges e mainades qu'ac passen mau en d'auti païsi? Era praubesa, es guèrres, es problèmes qu'an fòrça païsi son a còps de mau solucionar o an de besonh fòrça ajuda. De tota faïçon, aqueri infants òc qu'an es madeishi drets e es sòns govèrns an de hèr çò de possible pr'amor de protegir-les. Es sòns drets son "trincadi" e cau que se hèisque çò de possible entà tornar-les-ac.

ES MAINATGES E ES MAINADES TREBALHEN ERA CONVENCION

Coneish es tòns drets

Per qué m'aurie d'interessar ua causa que sembla tan pesanta coma era Convencion sus es Drets? Donques pr'amor qu'ei hèta entà tu, pr'amor que te defense e protegis e pr'amor qu'ei important que sàpigues que, se jamès te trapes damb un problème, as drets e t'an d'ajudar. Fòrça infants deth mon pensen que bères causes dolentes que les passen son «normaus» e açò ei perqué non coneishen quini son es sòns drets. Era Convencion les recuelh toti, aguesti drets, e te les ensenhe entà que les pogues hèr a valer.

Quauquarrés que te defense e protegis

Era Convencion se hec entà qu'es infants deth mon non demorèssen jamès sense ajuda ne proteccions.

Un infant ei ua persona que, pr'amor dera sua cuerta edat, non a encara es utisi entà subervíuer per se madeisha. Es adults –qu'a còps desbremben que tanben sigueren infants bèth dia- e especiaument es govèrns, an era obligacion de balhar-i supòrt. Guarda ce que ditz era Convencion: cap d'infant sense ajuda ne proteccions.

Era Convencion tanben ei un infant

Era Convencion sus es Drets der Infant neishec er an 1989. Atau que tanben ei, coma tu, un infant que hè çò que pòt entà hèr-se gran e fòrt. E coma creish, ua causa coma aguesta? Donques, en part, ena mesura que fòrça mainatges e fòrça mainades deth mon la coneguen e es sòns païsi la hèsquen a respectar. Vòs ajudar-la? Donques estúdia-la e estimala! Damb açò ja hès un gran pas.

ERA CONVENCION ENA ESCÒLA

Trapar-se damb un tèxte legau com aguest qu'auem enes mas pòt semblar complèxe de trasladar ath contèxte egalment seriós, mès fòrça mès acolorit, der ensenhamant. Mès era Convencion ei en realitat com un èster viu, pr'amor que parle de mainatges e mainades, de personnes que son eth futur: era pròplieu generacion, e era auta, e era auta... Enes tues mans ei qu'es "privilegiats" que receberàn ua educacion formau s'imbuïsquin des sòns valors e comprenguen qu'ai sua e qu'an de lutar per hèr-la a valer. Gràcies per interessar-te e portar-la tara tua aula !

Luenh e a prop

Era sensacion qu'era màger part des situacions passen "luenh de casa" hè a desbrem-bar era situacion d'infants que tanben patissen fòrça a prop nòste. Er estudi dera Convencion a de servir entà apressar-mos a ua realitat cèrtament propdana: abús de menors, delinqüéncia, absentisme escolar, praubesa (problèmes entara superviuènça) o discriminacion per diuèreses rasons (raça, religion, extraccion social).

Normes e valors

Es Drets des Infants non dèishen pas d'èster ua extension des Drets Umans e eth sòn desenvolopament docent permet d'abastar ampliament es contenguts en actituds, valors e normes. Tèmes coma era educacion civica, era diuersitat interculturau o era non-discriminacion per rasons de sexe son tanben accessibles a compdar deth trebalh sus era Convencion.

Entà totes es edats

Jamès ei d'ora entà començar a préner consciéncia des propis drets. Eth prètzhèt deth professorat ei, surtot, adaptar contenguts, vocabulari e procediments pr'amor de hèr-la comprensibla entàs diuèreses edats. Un projècte sus era Convencion ei adequat des der ensenhamant infantin enquiat Bachilhèr.

Un jòc d'infants

Jugar ei era manèra mès estimolanta d'aprerner e tanben ua manèra de retier emotiuament es valors. Vos recomanam qu'era Convencion se pogue acalar en

aguesta dinamica: jocs de ròtle, jocs simbolics qu'impliquen "desseparar" o "acceptar", jocs de debat –defensors e acusadors, per exemple- o jocs de qüestions e responses pòden ajudar a tocar tèmes sensibles en tot se demane era participacion des mainatges.

Des des matematiques

Era crudesa des chiffres e es estadistiques pòt èster profitosa ara ora qu'es mainatges e es mainades s'encueden dera dimension des problemes. Grafiques, percentatges, edats, pesi, mesures o, enquia calories, pòden utilizar-se en problemes plantejadi entà préner consciéncia dera Convencion.

E era mia assignatura?

Segur que coneishes melhor qu'arrés es possibilitats dera tua matèria: totes son susceptibles d'admetter era Convencion coma contenguts: des der apropiament istoric ath papèr des mainatges e des mainades ena societat, enquiath simbolisme musical o es mainatges prodigi der art o es fondaments dera nutricion e es besonhs vitaus dera infantesa. Met-i imaginacion !

Un article, dus articles, un grop...la Convencion

Eth tractament dera Convencion se pòt préner des deth punt d'enguarda globau, e trabalhar-la per subgroups –superviuenga, desenvolopament, proteccion e participacion- o alistar un des drets e trebalhar-lo a hons.

Drets ara superviuenga

Eth dret ara vida, a recéber aliments, ròba e abitatge, atencions sanitaries e, fin final, a preservar era sua dignitat fisica e psiquica, en toti es aspèctes.

Drets ath desenvolopament

Eth dret ara education e ara especiau atencion as mainatges e as mainades damb discapacitats pòt centrar eth trebalh en aguest airau de drets, atau com eth dret a pertàner a ua familia que velhe pes sòns mainatges e qu'a de poder demorar unificada deuant de situacions conflictives.

Drets ara proteccion

Era màger part des drets impliquen era proteccion der infant, que, per eth madeish, non pòt pas defensarse, deuant de quinsevolh sòrta d'agression que pogue patir. S'includissen en aguest apartat toti es drets que protegisson contra era espleita infantina, er abús sexuai, es mauteactaments, eth trafic e

usatge de drògues, era participacion enes guèrres, etc.

Drets ara participacion

Era Convencion considère es mainatges e es mainades perfèctament capables d'exprimir çò que vòlen e çò qu'opinen. eth dret a èster informat, a auer critèris e opinions pròpis ei un des èishi de trebalh escolar, en tant qu'era educacion preten formar èsters autònòms, independents e que poguen contrastar e valorar es informacions que receben.

A on trapi mès informacion ?

En Internet: web d'UNICEF

www.unicef.org

www.unicef.es

Prepauses d'activitats:

www.enredate.es

www.xtec.es/50dh/

UNICEF-Comitè Espanhòu

Mauricio Legendre 36

28046 Madrid

UNICEF-Comitè de Catalunya

Aribau 46

08011 Barcelona

catalunya@unicef.es

Delegacion Provinciau de Girona
S. Joan Baptista de la Salle 11, Baix
17002 Girona
girona@unicef.es

Delegacion Provinciau de Lhèida
Plaça Sant Joan s/n
25007 Lhèida
lleida@unicef.es

Delegacion Provinciau de
Tarragona
Pin i Soler 3
43002 Tarragona
tarragona@unicef.es

Conselh Generau d'Aran